

Status

Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten

15 april 2025

Eindtermijn

n.v.t.

Onderwerp

Overprogrammering subsidieopenstelling biodiversiteit en waterkwaliteit op landbouwbedrijven

Advies

1. Vast te stellen het Wijzigingsbesluit openstellingsbesluit subsidie investeringen in biodiversiteit en waterkwaliteit op landbouwbedrijven 2024 in het kader van het Nationaal Strategisch Plan (NSP) ter uitvoering van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB), waarmee het deelplafond van € 7.240.500 wordt opgehoogd met € 576.558 naar € 7.817.058 en dat terugwerkt tot en met 18 juni 2024;
2. Vast te stellen de brief aan Provinciale Staten waarmee Provinciale Staten worden geïnformeerd over het Wijzigingsbesluit openstellingsbesluit subsidie investeringen in biodiversiteit en waterkwaliteit op landbouwbedrijven 2024;
3. Vast te stellen de brief aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) waarmee garantstelling wordt afgegeven voor het deel aan Europese middelen van de overprogrammering, zijnde € 247.919,94 (43% van € 576.558);
4. Te bepalen dat het Wijzigingsbesluit openstellingsbesluit subsidie investeringen in biodiversiteit en waterkwaliteit op landbouwbedrijven 2024 wordt gepubliceerd in het Provinciaal Blad;
5. Vast te stellen de publiekssamenvatting over het Wijzigingsbesluit openstellingsbesluit subsidie investeringen in biodiversiteit en waterkwaliteit op landbouwbedrijven 2024.

Besluit GS

Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder:

- Om in de stukken in plaats van 'ophoging budget' te spreken van verhoging van het deelplafond en te verduidelijken dat het totaalbudget voor het programma hetzelfde blijft, er worden alleen middelen naar voren gehaald.

Bijlagen

1. Wijzigingsbesluit openstellingsbesluit subsidie investeringen in biodiversiteit en waterkwaliteit op landbouwbedrijven 2024
2. GS-brief aan Provinciale Staten waarmee Provinciale Staten worden geïnformeerd over het Wijzigingsbesluit openstellingsbesluit subsidie investeringen in biodiversiteit en waterkwaliteit op landbouwbedrijven 2024
3. GS-brief aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) waarmee garantstelling wordt afgegeven voor het deel aan Europese middelen van de overprogrammering

1 Toelichting voor het College

Het besluit wordt voorgelegd in het kader van het Nationaal Strategisch Plan (NSP) ter uitvoering van het Europese Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) in Zuid-Holland.

In 2024 heeft de subsidieopenstelling in kader van het GLB-NSP plaatsgevonden voor landbouwers die willen investeren ten behoeve van biodiversiteit en waterkwaliteit op hun bedrijf. Deze subsidie kan worden ingezet voor de (her)inrichting van landschapselementen om bij te dragen aan het bevorderen van biodiversiteit, versterken van ecosysteemdiensten of in stand houden van habitats of landschappen. En voor het bevorderen van duurzame ontwikkeling of efficiënt beheer van natuurlijke hulpbronnen, waaronder water, bodem en lucht. De subsidie draagt bij aan de aanleg van groenblauwe dooradering en het behalen van de Kader Richtlijn Water (KRW) doelen.

Met 45 aanvragen is het animo voor deze openstelling boven verwachting, gezien de onzekerheid voor landbouwers over of zij ook aanspraak kunnen maken op beheersubsidie uit het Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer (ANLb). Op het moment dat de openstelling van start ging was de € 500 miljoen voor Agrarisch Natuur Beheer (ANB) nog niet bekend.

In totaal is meer subsidie aangevraagd (€ 8.267.057) dan het opengestelde budget (€ 7.240.500).

Inmiddels zijn de aanvragen beoordeeld door een onafhankelijke adviescommissie op basis van de beoordelingscriteria zoals opgenomen in het openstellingsbesluit (effectiviteit, haalbaarheid, urgentie, efficiëntie). De uitkomst van deze beoordeling is een totaalbedrag van € 7.817.058 aan positief beoordeelde projecten.

Het totale subsidiebedrag voor deze aanvragen hangt nog af van de verdere financiële beoordeling door RVO, vooruitlopend hierop is de verwachting dat dit bedrag hoger uitvalt dan het opengestelde budget.

Gezien de potentiële positieve impact van de projecten op de biodiversiteit en waterkwaliteit in Zuid-Holland is het voorstel om alle aanvragen te honoreren. Hiervoor is een GS-besluit nodig waarmee het deelplafond in het openstellingsbesluit met terugwerkende kracht met € 576.558 wordt verhoogd van € 7.240.500 naar € 7.817.058. Zie hiervoor het wijzigingsbesluit.

Met de verhoging wordt overgeprogrammeerd op de beschikbare Europese middelen. Hiermee wordt geanticipeerd op mogelijke vrijval (landelijk gebruikelijk gemiddelde vrijval is 10%) die kan optreden bij de verleende subsidies en daarmee het voorkomen van onderbesteding. We verkleinen hiermee in Zuid-Holland het risico dat Europese middelen aan het einde van het GLB-NSP programma wegvloeien naar andere provincies of terug naar Europa. De provincie staat garant voor de Europese middelen, mochten deze ontoereikend blijken te zijn aan het einde van de GLB-NSP programmaperiode.

Met de overprogrammering blijft het totaalbudget voor het GLB-NSP in Zuid-Holland gelijk.

Voor het deel provinciale middelen (57% van € 576.558, is € 328.638) van de verhoging is dekking nodig. Voor het deel overprogrammering Europese middelen (43% van € 576.558, is € 247.919,94) is ook dekking nodig, gezien de garantstelling die per brief afgegeven moet worden aan betaalorgaan Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Zie hiervoor de GS-brief aan RVO. Deze

garantstelling wordt aangesproken als aan het einde van het programma blijkt dat de Europese middelen landelijk toch niet toereikend zijn. Voor de nodige garantstelling is er ruimte binnen de gereserveerde provinciale GLB-NSP middelen.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag exclusief BTW : € 576.558,00 (verhoging)
Programma : Ambitie 5 - Versterken natuur in Zuid-Holland
Financiële risico's : Er zijn geen financiële risico's. De provincie gaat pas een verplichting aan op moment van subsidieverstrekking.

Voor het deel provinciale middelen van de verhoging en de dekking van de garantstelling voor de Europese middelen kan de dekking worden gehaald uit de ruimte binnen de € 22 miljoen aan provinciale middelen die voor het GLB-NSP meerjarig zijn toegezegd in de begroting.

De verhoging van het deelplafond past binnen de ruimte van het meerjarig hoofdplafond voor 2024 tot 2027 van € 42.493.626 van de Regeling Europese Landbouwsubsidies Zuid-Holland.

Juridisch kader

Juridisch is het mogelijk en niet uitzonderlijk voor het GLB-NSP om een deelplafond met terugwerkende kracht op te hogen. Gedeputeerde Staten hebben over het algemeen de bevoegdheid om een deelplafond vast te stellen en daarmee ook de bevoegdheid om een deelplafond met terugwerkende kracht te wijzigen (verhogen of verlagen). Het met terugwerkende kracht wijzigen van een deelplafond is overigens niet mogelijk als de betreffende openstelling is vervallen. Ook is een verlaging met terugwerkende kracht niet mogelijk als aanvragers hiermee worden benadeeld. Aanvragers ervaren voordeel met het met terugwerkende kracht verhogen van een deelplafond.

Het is gebruikelijk om van openstellingsbesluiten met terugwerkende kracht te wijzigen, op artikelen zoals het deelplafond maar ook andere artikelen komt dit regelmatig voor.

De volgende verordeningen van het Europees Parlement en de Raad zijn onderdeel van het juridisch kader: Verordening (EU) 2021/2115, Verordening (EU) 2021/2116 en Verordening (EU) 2021/1060. De verordeningen vormen samen met de Regeling Europese Landbouwsubsidies Zuid-Holland het juridisch kader voor het voorliggende besluit.

Het besluit wordt gepubliceerd in het Provinciaal Blad en treedt een dag na publicatie in werking.

2 Voorafgaande besluitvorming

Op 13 december 2022 heeft de Europese Commissie het NSP goedgekeurd, waarmee Nederland invulling geeft aan het GLB.

In de vergadering van 14 maart 2023 is de Regeling Europese Landbouwsubsidies Zuid-Holland vastgesteld. Op basis van deze regeling kunnen GS openstellingsbesluiten vaststellen.

In de vergadering van 18 juni 2024 is het Openstellingsbesluit subsidie investeringen in biodiversiteit en waterkwaliteit op landbouwbedrijven GLB-NSP Zuid-Holland 2024 vastgesteld.

3 Proces

Na verhoging van het deelplafond kunnen alle subsidieaanvragen die positief zijn beoordeeld door de onafhankelijke adviescommissie en die voldoen aan de geldende subsidievoorwaarden worden gehonoreerd. Door alle subsidieaanvragen te honoreren wordt maximaal ingezet op het leveren van een positieve bijdrage aan de doelen van de subsidieopenstelling. De doelen van de openstelling zijn gericht op een positieve bijdrage aan biodiversiteit, waterkwaliteit en de ecologische inrichting van het watersysteem. Met de verhoging wordt ook geanticipeerd op mogelijke vrijval die kan optreden bij de verleende subsidies en daarmee het voorkomen van onderbesteding van het beschikbare budget.

4 Participatie en rolname

N.v.t.

5 Communicatiestrategie

Na het GS-besluit wordt een nieuwsbericht en berichten op de sociale mediakanalen om bekendheid te geven aan de opbrengst aan positief beoordeelde aanvragen en de beoogde resultaten die hiermee behaald gaan worden.

Het nieuwsbericht legt de nadruk op het bedrag dat hiermee gemoeid is en het aantal succesvol aangemelde projecten, gevolgd door een inhoudelijke onderbouwing van de doelen die hiermee worden behaald.

Voor de sociale mediakanalen ligt de nadruk op de verschillende opgaven waaraan wordt bijgedragen, hoe deze met elkaar samenhangen en hoe deze subsidieregeling in het leven is geroepen om daarin integrale verbeteringen te realiseren.

Beide berichten worden binnen vijf werkdagen na het GS-besluit gepubliceerd.

De berichten worden voorafgaand aan publicatie afgestemd met de betreffende gedeputeerden en woordvoerders.

Daarnaast wordt het animo bij de aanvragers (landbouwers) gepeild om hun verhaal te gaan volgen en hierover te communiceren (bijvoorbeeld situatie voor, tijdens en na de realisatie van het project) om anderen te inspireren.